

Stedelijke Regio Breda-Tilburg (SRBT)

Regionale samenwerking als basis voor werken aan strategische opgaven

De opgaven in de fysieke leefomgeving worden groter en complexer en de strijd om de ruimte steeds prominenter. Om ruimte te bieden aan al die opgaven en zowel de ruimtelijke kwaliteit als onze concurrentiepositie te behouden, moeten we slimme en duurzame keuzes maken. In samenhang met transitie op het gebied van energie, mobiliteit, landbouw en klimaat. Omdat opgaven gemeentegrenzen overstijgen, is samenwerking tussen gemeenten, provincie, waterschappen en andere partners noodzakelijk.

Het Rijk richt zich steeds vaker op het schaalniveau van stedelijke regio's. In de Ontwerp-Nota Ruimte (september 2025) worden regio's opgeroepen om vanuit hun eigen kracht bij te dragen aan Nederland als geheel. Voor ons is dat de Stedelijke Regio Breda-Tilburg: op dit schaalniveau werken we samen aan ruimtevragende opgaven.

SRBT

SRBT staat voor Stedelijke Regio Breda - Tilburg. De SRBT is de regionale samenwerking in het ruimtelijk domein. Onder andere de Ontwikkelstrategie SRBT en de Woondeal SRBT behoren tot het werkveld.

De gemeenten die de SRBT vormen, zijn: Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Breda, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Heusden, Hilvarenbeek, Loon op Zand, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Tilburg, Waalwijk en Zundert. Zij werken samen vanuit de GR Regio Hart van Brabant en de GR De Baronie. De betrokken waterschappen zijn Brabantse Delta, De Dommel, Aa en Maas en Rivierenland. Aa en Maas is agendalid en laat zich vertegenwoordigen door de andere waterschappen. Rivierenland is alleen agendalid en laat zich verder niet vertegenwoordigen.

Sinds 2019 werken gemeenten, waterschappen en de provincie in de SRBT samen aan ruimtevragen rond wonen, economie, mobiliteit, energie, landschap en water. We organiseren dit als een lichte netwerksamenwerking, volgens de uitgangspunten van verlengd lokaal bestuur.

Voor het fysieke domein van Regio Hart van Brabant is de SRBT het belangrijkste schaalniveau voor regionale afstemming.

We werken volgens het wederkerigheidsprincipe: regionaal werk ondersteunt lokale opgaven en lokale opgaven worden waar nodig opgeschaald. De inzet is primair een herschikking van bestaande middelen en capaciteit; Regio Hart van Brabant en Regio De Baronie dragen financieel bij aan de SRBT.

De SRBT is een sterke stedelijke regio met circa 1 miljoen inwoners en is de 6e economie van Nederland.

De regio functioneert als één daily urban system: inwoners wonen, werken en gebruiken voorzieningen over gemeentegrenzen heen.

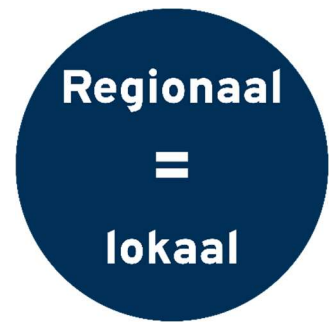
Belangrijke kenmerken:

- Ontstaan uit twee subregio's: Hart van Brabant en De Baronie.
- Kennis & talent: universiteit, Defensie Academie, hogescholen en ROC's.
- Economie: sterk MKB, maakindustrie en logistiek; militair vliegveld.
- Onderscheidend profiel: Human Centered Innovation (mens- en gedragswetenschappen en toepassing).
- Landschap & leisure: mozaïeklandschap met drie nationale parken en grote leisuretrekkers.

De SRBT positioneert zich als strategische partner voor (nationale) ruimtelijke opgaven.

Binnen Brabant is de SRBT complementair aan Brainport Eindhoven: waar Brainport vooral hightech en technologische innovatie vertegenwoordigt, brengt de SRBT Human Centered Innovation, mens- en gedragswetenschappen en sterke logistieke en maritieme verbindingen in.

We werken vanuit de Ontwikkelstrategie SRBT (juli 2023) en de Uitvoeringsagenda 1.0 (september 2025) aan de belangrijkste transitie en ruimtelijke opgaven in de regio. De Ontwikkelstrategie fungeert niet als kaderstellend document, maar als beleidsvoornemen en bundeling van krachten. Het gaat om regionale opgaven die om een lokale doorvertaling en verankering vragen. Partners binnen de samenwerking (gemeenten, waterschappen en de provincie) behouden hun autonome positie. Er blijft daarmee ruimte voor een lokale bestuurlijke afweging.

Bereikte resultaten en meerwaarde

De SRBT heeft de afgelopen jaren aantoonbare resultaten geboekt in het ruimtelijk-economisch domein, zoals:

Ruimtelijke en woonafspraken

- **Ontwikkelstrategie** ‘Samen bouwen aan het goede nest’: gezamenlijk toekomstbeeld en integrale aanpak voor wonen, economie, mobiliteit en klimaat.
- **Regionale Woondeal**: afspraken over ruim 39.000 netto woningen t/m 2030, gekoppeld aan investeringen in de leefomgeving.
- **Verankering in rijks- en provinciaal beleid**: SRBT is vertrekpunt in woningbouwbeleid en levert input voor o.a. Ontwikkelperspectief Stedelijk Brabant en de Nota Ruimte.

Versterking economische en fysieke structuur

- **Economisch profiel**: gezamenlijke inzet om het profiel van de regio te versterken.
- **Mobiliteit**: multimodaal maatregelenpakket en afspraken met provincie en Rijk (o.a. A58 en spoor Breda–Tilburg).

Bestuurlijke samenwerking, kennisdeling en lobby

- **Samenwerkingsafspraken**: partners bekrachtigen afspraken voor een lichte netwerksamenwerking (verlengd lokaal bestuur).
- **Lobby**: gezamenlijke belangenbehartiging richting Rijk en provincie (middelen en agendering).
- **Integrale afweging**: opgaven worden gecombineerd (woningbouw, economie, natuur, klimaat), o.a. via vijf afwegingstafels voor regionale afstemming.

Conclusie: samenwerken in de SRBT is de logische schaal om als serieuze gesprekspartner van Rijk en provincie op te treden.

Politieke sturing en controle

De SRBT is hét platform om strategische en structuurbepalende vraagstukken in de fysieke leefomgeving regionaal te organiseren. De provincie erkent dit belang in het beleidskader *Toekomstbestendig Bestuur*. In Midden- en West-Brabant zijn de bestuurlijke samenwerkingsgrenzen daarop aangepast (o.a. SR Breda-Tilburg en SR West-Brabant).

Stand van zaken

In september 2025 hebben de colleges de Uitvoeringsagenda SRBT en de Samenwerkingsafspraken SRBT vastgesteld. Daarmee is de samenwerking in een volgende fase gekomen. De doorontwikkeling van de samenwerking loopt langs 3 lijnen:

1. **Inhoud**: gebaseerd op de Ontwikkelstrategie SRBT en de Uitvoeringsagenda.
2. **Rollen en ‘tafels’**: met de Samenwerkingsafspraken is er meer duidelijkheid over welke onderwerpen waar worden geagendeerd en belegd.
3. **Governance**: de huidige lichte netwerksamenwerking kent grenzen (o.a. communicatie, subsidieaanvragen, kassiersfunctie) en vraagt om een passende structuur.

Wat is nodig

Bij verdere doorontwikkeling wordt de vraag naar de best passende organisatievorm opnieuw relevant. Daarbij is een kernvraag hoe we **democratische legitimiteit**—politieke sturing en controle door colleges en gemeenteraden—borgen. Dit vraagt om nader onderzoek.

Financiën

Voor de regionale samenwerking zijn twee soorten middelen nodig (financieel en ambtelijk):

1. **Programmamanagement en regiocoördinatie:** € 300.000 voor het dagelijks functioneren en programmamanagement, gedekt door Regio De Baronie en Regio Hart van Brabant.
2. **Inhoudelijke uitwerkingen en onderzoeken:** jaarlijks € 350.000 voor circa 5 à 6 inhoudelijke uitwerkingen. Dit bedrag wordt gedekt via een gemeentelijke bijdrage op basis van het draagkrachtprincipe (“de sterkste schouders dragen het meeste”).

Naast een beperkt aantal “regionale” ambtenaren is inzet vanuit de deelnemers essentieel. Per gemeente wordt dit ingeschat op 1.000 tot 1.200 uur per jaar. Gemeenten bepalen zelf op welke thema’s of onderdelen zij deze capaciteit inzetten, passend bij lokale prioriteiten en belangen.

Vooruitkijken: strategische koers, uitgangspunten en werkwijze

Ook in de toekomst blijven we scherp op de meest effectieve, inhoudelijk gedreven vorm van regionale afstemming én op het schaalniveau dat het best past om ruimtelijke vraagstukken te bespreken (voortkomend uit lokale, provinciale of nationale behoeften).

Omdat opgaven zoals woningnood, energietransitie, waterkwaliteit en het vasthouden van talent gemeentegrenzen overstijgen, zijn regionale oplossingen en regionale sturing op uitvoering onmisbaar. Door onze kracht te bundelen - economie, een stedelijk netwerk van grote en kleine kernen met een aantrekkelijk landschap daartussen, onderwijs en leisure - en dit bestuurlijk én financieel te verbinden, vertalen we lokale en nationale ambities naar schaalbare regionale oplossingen. Zo dragen we bij aan een sterk Nederland en aan brede welvaart in onze regio.